

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการผลของการดำเนินงานนำเสนอในรูปแบบการดำเนินงานพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) มีขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการดำเนินการพัฒนา
3. การสะท้อนผลการพัฒนา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการดำเนินการพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 พัฒนาครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

การดำเนินการศึกษาระยะที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครูโรงเรียนบ้านหนองไผ่ได้ประชุมและร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านหนองไผ่ ในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2554 สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังเป็นจุดอ่อน ครูส่วนใหญ่มีความเคยชินกับการสอนพฤติกรรมแบบเก่า ไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่สมบูรณ์ และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สำนักพิมพ์จัดจำหน่ายเพื่อใช้ประเมินวิทยฐานะ โดยไม่ได้ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริงและจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กังวลว่า ส่วนแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับครูคั้งนั้นที่ประชุมจึงมีมติเห็นว่า ครูจึงควรได้รับการพัฒนา ในเรื่องการจัดเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้มีครูในโรงเรียนบ้านหนองไผ่ มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป อีกทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ระยะที่ 2 พัฒนาครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

การดำเนินงานการพัฒนาระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี วิธีการกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้วิเคราะห์หลักสูตร เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ผลการดำเนินกิจกรรมอาศัยข้อมูลที่รวบรวมไว้ ซึ่งการดำเนินการแต่ละกิจกรรมมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร

ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หลักสูตรคู่มือครู และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาค้นคว้าเป็นเวลา 2 วัน คือระหว่างวันที่ 18 – 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการคือ ประชุมชี้แจง การดำเนินการศึกษาเอกสาร จัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งมอบหมาย การศึกษาเอกสารแก่กลุ่มเป้าหมาย พร้อมกับประเมินความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาเอกสาร โดยให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองไผ่และงานวิจัยเรื่องการพัฒนาครูเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาเอกสารเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในอันที่จะดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยได้แจกเอกสารความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวอย่างแผนให้กับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมกับมอบหมายให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละคน ได้ศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินการแต่ละขั้นตอน

วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ผู้วิจัยได้ชี้แจงกับกลุ่มเป้าหมาย หลังเวลาเลิกเรียนเพื่อสนทนาเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่าแต่ละคนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น หรือมีปัญหาอะไรบ้างในระหว่างการศึกษาเอกสาร ซึ่งจากการสนทนาพบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ได้สรุปเป็นประเด็นเดียวกันว่า การที่จะจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ได้นั้น จะต้องเริ่มต้นจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อวางแผนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการที่จะบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ แต่ในส่วนที่เป็นปัญหาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้นำเสนอเป็นแนวทางที่ใกล้เคียงกัน คือ ยังขาดความรู้ความเข้าใจและในส่วนที่เป็นรูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจน

การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เสนอแนะและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ตลอดจนควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินผลการศึกษาเอกสารให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ปรากฏผลดังตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ผลการสอบถามความคิดเห็นด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการศึกษาเอกสาร

องค์ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรคำอธิบายรายวิชา เพียงใด	3.60	0.55	มาก
2. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรเพียงใด	3.20	0.45	ปานกลาง
3. ท่านมีความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพียงใด	3.00	0.71	ปานกลาง
4. ท่านมีความเข้าใจการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพียงใด	3.40	0.55	ปานกลาง
5. ท่านมีความเข้าใจการเขียนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพียงใด	3.80	0.84	มาก
6. ท่านมีความเข้าใจการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ เพียงใด	3.00	0.71	ปานกลาง
7. ท่านมีความเข้าใจการเขียนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพียงใด	3.40	0.55	ปานกลาง
8. ท่านมีความเข้าใจเรื่องสื่อการสอนแหล่งเรียนรู้ เพียงใด	3.80	0.45	มาก
9. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดประเมินผล เพียงใด	3.40	0.89	ปานกลาง
10. ท่านมีความเข้าใจการเขียนกิจกรรมเสนอแนะ เพียงใด	3.00	0.71	ปานกลาง
11. ท่านมีความเข้าใจการเขียนบันทึกผลหลังสอน เพียงใด	3.60	0.55	มาก
รวม	3.38	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการศึกษาเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คน ผลปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.63) และให้ข้อเสนอแนะใกล้เคียงกันว่าควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้น

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ โดยใช้เวลาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน คือวันที่ 25-26 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ที่ห้องประชุม โรงเรียนบ้านหนองไผ่ วิทยากรผู้ให้การอบรมคือ นายอิน วรรณลัยครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองแฝกหนองหว้าวิทยา วุฒิศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มีเนื้อหาสาระสำคัญประกอบการอบรม คือการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังปรากฏในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

เวลา/กิจกรรม	เวลา/กิจกรรม	เวลา/กิจกรรม	เวลา/กิจกรรม	เวลา/กิจกรรม	เวลา/กิจกรรม
08.30-09.00 น.	09.00-10.00 น.	10.00-12.00 น.	12.00-13.00 น.	13.00-14.00 น.	14.00-15.30 น.
25 ก.ค. 54 ลงทะเบียนทำ แบบทดสอบก่อน อบรมเชิงปฏิบัติการ	ความหมายและ ความสำคัญของ แผนการจัดการ เรียนรู้	การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญ	พักรับประทาน อาหาร	รูปแบบและ องค์ประกอบของ แผนการจัดการ เรียนรู้	ฝึกปฏิบัติการ เขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ
26 ก.ค. 54 ลงทะเบียนและ อบรมเชิงปฏิบัติการ	ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ		พักรับประทาน อาหารกลางวัน	นำเสนอแผนของ แต่ละคนที่ฝึก ปฏิบัติเขียนพร้อม ทั้งให้ข้อเสนอแนะ	ซักถาม และ ทดสอบหลังการ อบรมเชิง ปฏิบัติการ

รายละเอียดของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ปรากฏดังนี้

วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2554 ก่อนดำเนินการอบรม ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำนวน 20 ข้อ

(รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข) แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อทดสอบว่ากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับใด โดยใช้เวลาในการทำข้อสอบ 30 นาที และผลจากการทดสอบ พบว่า กลุ่มเป้าหมายแต่ละคนสามารถทำแบบทดสอบได้ ดังปรากฏในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้ร่วมวิจัย	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ
คนที่ 1	20	10	50.00
คนที่ 2	20	12	60.00
คนที่ 3	20	12	60.00
คนที่ 4	20	10	50.00
คนที่ 5	20	11	55.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการของ กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 5 คน เมื่อเทียบเกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 ปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน สามารถทำแบบทดสอบ ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจากการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มเป้าหมาย ทราบว่า กลุ่มเป้าหมายยังมีความต้องการรับการพัฒนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 9.00 น. วิทยากร โดยนายฮัน วรรณดิลย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองแฝกหนองหว้าวิทยา ได้ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ ความหมายและความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ แก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้ คือ 1) ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 4) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

เวลา 10.00 น. วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวความคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบการบรรยาย

เวลา 13.00 น. วิทยากรได้บรรยายในหัวข้อรูปแบบและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยหัวข้อในการบรรยายดังนี้

- 1) รูปแบบและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) ขั้นตอนของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้ตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย

เวลา 14.00 น. วิทยากรมอบหมายให้กลุ่มเป้าหมาย ได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละคน เลือกลงเขียนแผนตามกลุ่มสาระวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ โดยที่วิทยากรและผู้วิจัยคอยสังเกตและให้คำปรึกษากับกลุ่มเป้าหมายอย่างใกล้ชิด

วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 09.00 น. หลังจากกลุ่มเป้าหมายได้ลงมือเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว วิทยากรจึงมอบหมาย ให้กลุ่มเป้าหมาย ได้ฝึกปฏิบัติเขียนแผนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้กลุ่มเป้าหมาย ได้ปรึกษาหารือและวิพากษ์ วิจารณ์งานของคนอื่นด้วย โดยที่ผู้วิจัยและวิทยากร ได้ร่วมให้คำแนะนำเพิ่มเติม

เวลา 10.00 น. วิทยากรให้กลุ่มเป้าหมาย แต่ละคน นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของตนเองนำเสนอ ต่อคณะผู้ร่วมการอบรมทราบ โดยมีวิทยากรคอยให้คำแนะนำและเสนอแนะเป็นรายบุคคล ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 5 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ถูกต้องตามรูปแบบ และวิธีการจัดการเรียนการสอน

เวลา 13.00 น. หลังจากพักรับประทานอาหารเสร็จแล้ว วิทยากรให้กลุ่มเป้าหมายนำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองนำเสนอต่อคณะผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการทราบ โดยมีวิทยากรคอยให้คำแนะนำและเสนอแนะเป็นรายบุคคล ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 5 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ถูกต้องตามรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน แต่มีบางคนที่ พบว่า กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเท่าที่ควร และกระบวนการวัดประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งวิทยากรได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมถึงวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง ๆ ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้จะต้องมีความน่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายที่จะค้นหาคำตอบ

เวลา 14.00 น. วิทยากรได้เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้ซักถามปัญหาและก่อนปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบหลังการอบรม จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำก่อนการฝึกอบรม ภายในเวลา 30 นาที เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้ร่วมวิจัย	ผลการสอบ	
	ก่อนการอบรม	หลังการอบรม
คนที่ 1	10	18
คนที่ 2	12	19
คนที่ 3	12	20
คนที่ 4	10	17
คนที่ 5	11	18
รวม	55	92
\bar{X}	11.00	18.40
S.D.	1.00	1.14
ร้อยละ	55.00	92.00

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มเป้าหมายโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรม การมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.00 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.00 เมื่อพิจารณา กลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลพบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกคนมีคะแนนหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพิ่มขึ้นทุกคน

ผลการสัมภาษณ์ ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่สัมภาษณ์เป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน พบว่า มีความพึงพอใจมากและได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้รับประสบการณ์มากขึ้น จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการซักถามข้อข้องใจ วิทยากรจะคอยตรวจสอบความถูกต้องให้เพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง และ

วิทยากรก็ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะเทคนิคต่าง ๆ ครูได้เข้าใจถึงวิธีการที่มีการจัดกลุ่ม แต่ไม่มีการแข่งขัน กิจกรรมการเรียนการสอนในเทคนิคนี้ โดยครูสอนบทเรียนให้ทั้งชั้นกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานกลุ่มตามที่ครูกำหนดให้โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการอภิปรายซักถาม ตรวจสอบซึ่งกันและกัน จากนั้นจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนพัฒนาการ (คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม และมีการให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด ทำให้การอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถที่จะนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

3. การนิเทศภายใน

การนิเทศภายใน มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการนิเทศช่วยเหลือให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ได้ ดำเนินการในวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2554 โดยให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละคนได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นร่วมกันอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วให้กลุ่มเป้าหมายจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คนละ 1 แผน ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความสมบูรณ์ของแผน โดยมีเครื่องมือ ตรวจสอบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรากฏผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. สาระสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้			
1.1 สาระสำคัญของแผนมีความถูกต้อง	3.60	0.55	มาก
1.2 สาระสำคัญมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.80	0.84	มาก
รวม	3.70	0.69	มาก

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2. ตัวชี้วัด			
2.1 มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.80	0.45	มาก
2.2 มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.80	0.45	มาก
2.3 มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.00	0.71	มาก
2.4 สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้	4.00	0.00	มาก
รวม	3.90	0.40	มาก
3. ด้านเนื้อหา			
3.1 เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาและทันสมัย	4.00	0.00	มาก
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.80	0.45	มาก
3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.80	0.45	มาก
3.4 เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย น่าสนใจ	4.00	0.71	มาก
รวม	3.90	0.40	มาก
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้			
4.1 มีการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับผู้เรียน	4.80	0.45	มาก
4.2 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์	4.00	0.71	มาก
4.3 เรียงลำดับขั้นตอนการดำเนินการชัดเจน	4.00	0.00	มาก
4.4 ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.80	0.45	มาก
4.5 เน้นการแสดงออกเพื่อการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
4.6 ฝึกทักษะกระบวนการในการแก้ปัญหา	3.60	0.89	มาก
4.7 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน	3.80	0.45	มาก
4.8 มีเทคนิควิธีการแบบใหม่/หลากหลาย	3.80	0.84	มาก
รวม	4.10	0.47	มาก

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้			
5.1 มีความเหมาะสมกับเนื้อหา สอดคล้องสาระการเรียนรู้	4.20	0.84	มาก
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4.00	0.00	มาก
5.3 เป็นสื่อที่หาง่าย ผลิตได้เอง ประหยัด คุ่มค่า	3.80	0.84	มาก
5.4 มีการแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมภายใน/ภายนอกสถานศึกษา	3.80	0.84	มาก
รวม	3.95	0.63	มาก
6. การวัดประเมินผล			
6.1 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมและผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.20	0.45	มาก
6.2 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับสาระและกิจกรรม การเรียนรู้	4.20	0.84	มาก
6.3 มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน	3.80	0.84	มาก
6.4 ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4.00	0.00	มาก
6.5 วิธีวัดและเครื่องมือวัดมีความเหมาะสมเที่ยงตรง	3.60	0.55	มาก
รวม	3.96	0.53	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.96	0.52	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำนวน 5 คน โดยผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉลี่ยความเหมาะสม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ มีความเหมาะสมมาก ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ สาระสำคัญ ($\bar{X}=3.70$) ตัวชี้วัด ($\bar{X}=3.90$) เนื้อหา ($\bar{X}=3.90$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.10$) สื่อการเรียน การสอน ($\bar{X}=3.95$) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=3.96$)

การสะท้อนผลการพัฒนา

จากผลการปฏิบัติกิจกรรม คือ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนิเทศภายในด้านการพัฒนาครู ให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า หลังจากที่ผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาเอกสาร อบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน แล้วครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มากขึ้นกว่าก่อนได้รับการพัฒนา ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยและวิทยากร มีการเตรียมการและวางแผนในการอบรมเป็นอย่างดี ประกอบกับครูผู้ร่วมวิจัยมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการที่จะพัฒนาตนเอง

2. ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หลักสูตรสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำกำหนดการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผลจากการวิจัยจุดที่ได้รับการพัฒนา พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกแผนที่ผู้ร่วมวิจัยจัดทำขึ้น ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับทราบผลจากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง และได้รับการนิเทศให้คำแนะนำจากผู้วิจัยและวิทยากร ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีขวัญกำลังใจที่ดี จนสามารถพัฒนาและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้สอนจริง

สรุปผลการพัฒนาครูด้านเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการพัฒนากลุ่มเป้าหมายโดยใช้กลยุทธ์ การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาทั้ง 2 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกแผน

และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และมีพฤติกรรมการสอนดีขึ้นตามลำดับอยู่ในระดับที่น่าพอใจทุกคนทำให้บรรลุเป้าหมาย
ทั้ง 5 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY